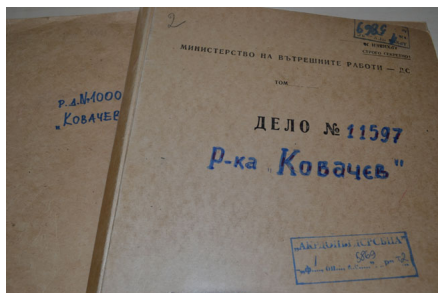

Написано от Христо Христов
Петък, 14 Септември 2012 18:19

Сайтът desebg.com продължава представянето на досието на **Варненския и Великопреславски митрополит Кирил**.

През януари 2012 г. той се оказа един от 11-те митрополити в

[Светия Синод](#)

на Българската православна църква, свързани с бившата Държавна сигурност.

Комисията по досиета го обяви като секретен сътрудник (СС) „Ковачев” на [Първо главно управление](#) (ПГУ) на ДС.

В **част 2** от поредицата се представя специалната подготовка, на която е подложен монах Кирил през 1976 г.

Той е обучен във фотодело. Целта на неговия водещ офицер Христо Маринчев, зам.-началник на отдел 14 в ПГУ – културно-историческо разузнаване (КИР), е секретният сътрудник да може да преснима посочените му от разузнаването документи в българския манастир „Зограф” в Света гора.

Това трябва да стане, след като Кирил започне своето духовно образование в Богословския факултет на университета в Атина. Архивните документи разкриват, че както при Натанаил, другият секретен сътрудник на отдел 14 ПГУ-ДС и при Кирил разузнаването указва на Светия Синод да вземе решение за изпращането му в Гърция.

Написано от Христо Христов
Петък, 14 Септември 2012 18:19

В [част 1](#) от досието на Варненския митрополит Кирил се разказва за момента, в който той влиза в полезрението на ДС и направлението, по което да бъде използван като секретен сътрудник.

:

Дотук на desebg.com са публикувани досиетата на следните митрополити:

[Русенски митрополит Неофит](#) – агент „Симеонов” на Шесто управление на ДС от 1983 г.

[Неврокопски митрополит Натанаил](#) – секретен сътрудник „Благоев” на ПГУ.

Грижи за бъдещия секретен сътрудник „Ковачев”

Още преди в ПГУ-ДС да бъде оформено агентурното привличане на Кирил зам.-началникът на отдел 14 полк. Христо Маринчев полага бащински грижи в убеждаването на младия монах да поеме пътя към образование в Гърция, както и да създаде много тесен контакт с него.

Архивите разкриват, че три години преди разузнаването да заложи на монах Кирил да бъде един от неговите секретни сътрудници оперативният работник Маринчев отделя голямо внимание върху връзката с него.

Така например от един доклад на Маринчев става ясно, че през август 1973 г. той отново среща „случайно” монаха, в резултат на което следва разговор в една безлюдна градина в гр. Плиска в продължение на 3 часа.

Написано от Христо Христов
Петък, 14 Септември 2012 18:19

„След това говорихме надълго за неговото бъдеще, какъв път да поеме, пътя на едно сиво смирено монашество или пътя към богословската наука и усъвършенстване за ползотворна дейност в служба на българската църква и на Родината. Той каза, че има голямо желание да продължи образованието си. Тогава аз му казах, че за него ще бъде хубаво, а и полезно за БПЦ той да продължи образованието си в Гърция, където ще може да научи език и да се запознае с много славянски и богослужебни книги, което ще му даде възможност да се занимава с научна дейност.

Освен това, учейки в Гърция, той ще има възможност да прекарва ваканциите си в българската светиня Зографския манастир. Разказах му различни положителни и отрицателни случаи от живота на наши духовници, с което исках да му обърна внимание за по-сериозно гледане на своето бъдеще.

Накрая му казах, че разговорите, които сме водили, не бива да споделя с никого и при нужда да търси моите съвети и помощ. Дадох му домашния си адрес и телефон и при идване в София да ми се обади”, пише в отчета за срещата си офицерът.

Върху докладната е поставена следната санкция от началника на отдел 14 Емил Александров: *„Другарю Маринчев, връзката да продължи с цел вербовка на Кирил. Следващата среща да се проведе след около 10 дни в Черепиш”.*

Досието на митрополит Кирил показва, че в периода 1973-1974 той неколкратно се възползва от поканата на мнимия „реставратор” Маринчев и гостува в дома на офицера от ПГУ.

„На 4 март 1974 г. монах Кирил ме посети в дома ми. Преди това на два пъти сме се срещали, когато е идвал в София”, се посочва в друга строго секретна докладна на Маринчев. По време на срещата става ясно, че Кирил потвърждава, че неговото желание е да завърши висше образование, с което са съгласни и неговите възпитатели, които го насочили към Духовната академия.”

На 9 март Кирил отново го посещава в дома на Маринчев. *„Говорихме за това къде и как*

Написано от Христо Христов
Петък, 14 Септември 2012 18:19

ще прекара лятната ваканция и за възможността да бъде устроен през лятото в института за опазване на паметниците в ателието за икони. Той се съгласи... Казах му да се занимава с гръцки език поради това, че когато отиде в Зографския манастир ще му е необходим”,
отчита се
разузнавачът.

В началото на 1975 г. Кирил получава повиквателна за отбиване на военната си служба. По това време той информира Маринчев за всичко, което става с него, включително и за казармата.

В досието освен докладите за срещите с бъдещия секретен сътрудник (СС) „Ковачев” са запазени и отчетно-разходни документи от които е видно, че Маринчев е подпомагал финансово монах Кирил като доверителна връзка, давал му е обеди и вечери, черпел го е, а за Нова година го е уважил с подарък.

Насочване към Гърция и "Зограф"

През април 1976 г. в ПГУ е утвърдено строго секретно предложение на полк. Христо Маринчев „Относно изпращане на СС „Ковачев” в Гърция за срок от 5 години. В него Маринчев се мотивира:

„През последните няколко години братството в Зографския манастир беше попълнено със 7 монаси от България. Отпреди 9 септември 1944 г. има само един монах, който е на пределна възраст и е малограмотен. По настоящем от всичко 8 монаси само игуменът е със средно образование, но силно религиозен. Нито един от тях не знае гръцки език и няма кой да води кореспонденцията на манастира и да им движи административните и правни въпроси. В много случаи, когато се налага да защитават свои имуществени и други въпроси монасите наемат адвокати или писари гърци. Но поради не знание на гръцки език те винаги биват лъгани и измамвани.

Написано от Христо Христов
Петък, 14 Септември 2012 18:19

Новите монаси, които предстои да бъдат изпратени в Зограф също не знаят гръцки език. Това налага двама от кандидатите за „Зограф”, които са със средно образование (богословско) да бъдат изпратени в Солунския богословски факултет където да завършат висше образование. След завършване същите ще престоят няколко години в „Зограф” и ще бъдат подготвени кадри на БПЦ.

Подходящи за тази цел са монах Кирил, наш секретен сътрудник и монах Натанаил. По време на следването си в Солун същите ще прекарват ваканциите в „Зограф” и ще помагат на монасите.”

От документа става ясно, че по това време Кирил отбива военната си служба в металургичния комбинат „Кремиковци”. В поделението, където служи е щабен писар. Той води кореспонденцията на поделението и пише всички доклади на пишеща машина.

ПГУ издейства Кирил да бъде прехвърлен на служба в поделение на ВКР (военното разузнаване), където да има възможност да му проведен обучение.

Изготвен е специален план, в който да залегне оперативна, езикова и специализирана подготовка, съобразно задачите, за които е планирано той да изпълнява при посещенията си в Зографския манастир.

Чрез Комитета по църковните въпроси, където полк. Христо Маринчев работи под прикритие като негов зам.-председател, е взето съгласието на Светия Синода на БПЦ монах Кирил да бъде изпратен да учи в чужбина.

Специалната подготовка на СС „Ковачев”

От един документ в досието на митрополит Кирил, озаглавен строго секретна докладна относно: Подготовката на СС „Ковачев” – Богомил Петров Христов, се разбира следното:

Написано от Христо Христов
Петък, 14 Септември 2012 18:19

„От проведените през последната година активни мероприятия за проникване и придобиване на материали в обект „ЦИТАДЕЛА” – Зографския манастир, се установи, че резултатна работа може да се върши само с висококвалифицирани хора, които наред със специална квалификация наложително е да знаят език. Освен това, необходимо е продължителен престой в книгохранилищата, за да може да се направи по-задълбочено изучаване на документите.

С цел решаване на част от тази задача, предстоящо е изпращането на СС „Ковачев” в Солун, където в продължение на 5 години ще учи в богословския факултет. Същият ще бъде изпратен по линия на Синода на БПЦ. През годините, когато ще учи в Солун ваканциите ще прекарва в Зографския манастир. След завършване на факултета „Ковачев” е съгласен да прекара 2-3 години в „Зограф”, където ще може да вземе участие за опазване на най-ценните богатства на манастира и чрез него да се проведат мероприятия от агентурно-оперативен характер.”

Подготовката на СС „Ковачев” започва, когато той все още той отбива военната си служба.

За целта през май 1976 г. Кирил е приведен в поделение на ГУСВ и изцяло е предаден на разположение на ПГУ. На практика той посещава поделението само един път в месеца, за да получава пари за храна. През останалото време е настанен в стая на ул. „Георги Кирков” №34 (днес бул. „Стефан Стамболов”, б. а.) собственост на Ефория „Зограф” до Женския пазар в столицата.

В продължение на 4 месеца, до неговото уволнение, той е подложен на оперативна и езикова подготовка. Обучението му се състои в следното:

Изхождайки от задачите, които предстои да изпълнява в перспектива и опазването му от местното КРО (контраразузнавателен орган, б. а.), предлагам да се проведат следните мероприятия:

□

Написано от Христо Христов
Петък, 14 Септември 2012 18:19

1.□□□ С цел укрепване политически и разширяване на общата му култура ще се провеждат един път седмично беседи по международното и вътрешното положение. Поставена му е задача да следи пресата и в края на всяка седмица да правим преглед на по-важните събития.

□

2.□□□ Ще бъде запознат с историята на балканските народи, като повече внимание отдели на нашата история, историята на Турция и Гърция. Даден му е университетски учебник по „История на Балканските народи” и след един месец ще направим разбор на по-важните събития от историята на Балканите.

□

3.□□□ С цел бързо навлизане в учебния процес в богословския факултет, ще се проведе езикова подготовката на „Ковачев”, като един път седмично ще му се дават уроци по гръцки език.

□

4.□□□ С цел опазване от местното КРО, един път седмично ще му се изнасят беседи как да се предпазва от провокации и от хора, които могат да имат задачи към него. В няколко лекции ще му бъде изяснена обстановката в Гърция и особеностите на капиталистическата система.

□

5.□□□ Ще му бъде дадена линия на поведение, че той се интересува от чисто богословски въпроси и че от политическите събития се интересува дотолкова, доколкото би се осигурил траен мир и разбирателство между народите. В този смисъл и ролята на църквата в това отношение.

□

6.□□□ За изпълнение на задачата по издирване и фотографизиране на ръкописи и документи в Зографския манастир ще бъде обучен във фотодело. Подготовката ще се извърши в продължение на 20 часа от ОР Иван Дечев, който е добре запознат с обстановката и особеностите в обект Зограф.

□

Написано от Христо Христов
Петък, 14 Септември 2012 18:19

7.□□□ *Ще бъде разработен начин за връзка с Центъра и резидентурата.*

□

8.□□□ *С цел изучаване на хора и даване на наводки (цели, рус.) на нашите органи ще бъде изяснено в беседа как да общува с колегите си и какви въпроси да се интересува.*

При създаване на по-добри възможности от оперативен интерес на нашите органи ще се проведе допълнително обучение по време на една от ваканциите.”

Обучение във фотодело

Предложението за обучението на Кирил, направено от полк. Маринчев е одобрено. Освен подготовката СС „Ковачев” – монах Кирил и бъдещ Варненски митрополит е оборудван от ПГУ с фотоапарат „Зенит-ЕМ”.

Следват разходно-отчетни документи на разузнаването за средствата, изхарчени за обеда и вечери, закупуването на напитки за своя агент, а също така и за празнуването на рождения му ден през лятото на 1976 г.

Бившият оперативен работник Иван Дечев, който провежда обучението на „Ковачев” във фотодело е награден еднократно 150 лв. за това, че в продължение на 4 месеца е провел 23 занятия с 76 учебни часа

От строго секретно предложение относно: Изпращане на СС „Ковачев” в Атина от зам.-началник на 14 отдел Христо Маринчев с дата 25 октомври 1876 г. става ясно за подготовката на секретния сътрудник:

Написано от Христо Христов
Петък, 14 Септември 2012 18:19

„Оперативната подготовка на „КОВАЧЕВ” е проведена от 28 май до 30 октомври 1976 г. по утвърдения план. Монах Кирил е обучен във фотодело – 23 занятия със 76 учебни часа теория и практика. Обучен е да снима във всякакви условия документи, икони, предмети на изкуството и архитектура. Освен необходимото качество постигната е и бързина в работата”.

На СС „Ковачев” беше възложена задача да се запознае изцяло с Краткия курс по история на България, история на балканските страни, като по-голямо внимание обърне на Гърция, по които направихме общ преглед.”

Съзнателен и дисциплиниран агент

Обучаващият го специалист докладва още по-прецизно:

„Кореспондент „Ковачев” е учен да работи с апарат „Екзакта VX-1000” и да проявява и да контролира филмите си. Заснема и обработва общо 23 филма, съдържащи снимки на архитектурни паметници, икони, църковни предмети, книги и разнообразни документи. Той допуска грешки, които бившият ОР му показва при снимането и проявяването.

„Кореспондент „Ковачев” проведе и 15 самостоятелни снимачни упражнения и подготви три отчета по практически фотографски задачи”, се посочва в отчета за подготовката му (Строго секретна справка относно: Подготовката на кореспондент „Ковачев” по фотография от 16 октомври 1976 г., л. 39.“

Обучен е да подготвя преди снимането □ и да фотографира разноформатни книги и стари документи.

„Ковачев” може напълно самостоятелно да фотографира документи и архитектурни паметници с фотоапарати „Екзакта VX-1000 или „АСАХИ ПЕНТАКС”.

Написано от Христо Христов
Петък, 14 Септември 2012 18:19

При нужда, може сам да си зарежда касети с филми и да проявява заснетите филми. Може самостоятелно да подготви работно място и да извърши фотографирание на голям обем документи пи дневно осветление.

Кореспондент „Ковачев” прояви съзнателност, самоинициативност и дисциплина, което му позволи за сравнително късия период от време да получи добра практическа подготовка по фотография.”

Въпросите около подготовката и изпращането на „Ковачев” е съгласуван с ръководството на отдел 2 (отделът за Гърция, от който се попълва с оперативни работници под дипломатическо прикритие резидентурата на ПГУ в консулството на НРБ в Солун и в посолството в Атина, б. а.) на ПГУ-ДС. Уточнено е, че първата година, докато трае езиковата подготовка „Ковачев” няма да бъде на връзка на резидентурата, а е инструктиран при нужда да търси съдействието на консула. Планирано е при идването в НРБ през първата ваканция да се преценят възможностите му и тогава допълнително да се реши какви оперативни задачи да му бъдат възлагани.

При заминаване на СС „Ковачев” е възложено да изучава лица, заемащи възлови места в Синода на Гръцката православна църква и в университета, да посещава гръцката национална библиотека, където да установява контакти с интересуващите ни лица и да създава предпоставки за издирване на материали за нашата история.

Дадена му е и парола за връзка, както и 70 щатски долара за посрещане на личните си нужди до получаване на стипендия. Преди заминаването му е дадена вечеря в ресторант в София, на която да присъстват Маринчев и представител на ръководството на ПГУ.

СЛЕДВА: Скандалът с монах Кирил в „Зограф” и изгонването му от Гърция.